

JAARVERSLAG 2003

Inhoudsopgave

Organisatie	2
Leden	5
Beleid	6
Individuele belangenbehartiging/ledenservice	12
Activiteiten, communicatie en informatie	13

1. Organisatie

Samenstelling Bestuur

De DDG kent in 2003 tot midden juni nog een algemeen en een dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor alle lopende zaken en het algemeen bestuur (waar ook de leden van het dagelijks bestuur deel van uitmaken) neemt besluiten over belangrijke beleidszaken. Drama- en documentaireregisseurs zijn in beide besturen evenredig vertegenwoordigd.

Het *dagelijks bestuur* bestond uit:

voorzitter:	Hans Hylkema
vice-voorzitter:	Paul Cohen
secretaris:	Krijn ter Braak
penningmeester:	Jurriën Rood
gewoon lid:	Casper Verbrugge

Het dagelijks bestuur vergaderde in principe eens per drie weken, en kwam 16 keer bijeen, op: 13/1, 10/2, 10/3, 7/4, 14/4, 19/5, 2/6, 23/6, 21/8, 11/9, 2/10, 9/10, 16/10, 3/11, 24/11, 8/12

Het *algemeen bestuur* bestond uit:

Leden van het Dagelijks bestuur en:
Pieter Verhoeff
Erik Fransman
Walther Grotenhuis
Karin Junger
René Roelofs
Jindra Markus
Ineke Smits
Iskander Soltani
Patrick Minks

Het algemeen bestuur kwam 4 keer bijeen, op: 20/1, 17/2, 28/4, 16/6.

DDG naar één Bestuur

Door de enorme groei van de DDG van de laatste jaren (DDG heeft in 2003, 220 leden) werd een aanpassing van de bestuursstructuur noodzakelijk. Het dagelijks bestuur deed in feite alle werkzaamheden, terwijl het algemeen bestuur zich boog over de langere-termijn zaken. Omdat het DB in de praktijk veel meer verantwoordelijkheid had, en om de leden van het DB en het DDG-bureau enigszins te ontlasten, is na zorgvuldig beraad besloten in de AB vergadering van 16 juni om het AB op te heffen en het DB voortaan als het bestuur te benoemen. Leden van het AB zijn wel actief in diverse werkgroepen, en alle werkgroepleden te samen vormen een adviesraad die tenminste één keer per jaar bijeen zal komen. Het nieuwe bestuur is samengesteld uit bovenstaande DB leden met daaraan toegevoegd de AB-leden: Ineke Smits en Patrick Minks. Dit bestuursbesluit moet uiteraard nog ter goedkeuring worden voorgelegd aan de algemene ledenvergadering.

Voorts heeft voorzitter Hans Hylkema na drie jaar van toewijding, ijver, enthousiasme en doorzettingsvermogen de voorzittershamer over gegeven aan Rudolf van den Berg tijdens het 5-jarig jubileum. Ook de voordracht van Rudolf van den Berg als nieuwe voorzitter moet uiteraard nog ter goedkeuring worden voorgelegd aan de ALV.

De *algemene ledenvergadering* (jaarvergadering) vond in 2003 plaats op 10 maart en werd bezocht door 17 leden.

Werkgroepen

In 2003 bestaan de volgende werkgroepen en redacties:

* *Werkgroep Arbeidsvoorwaarden*: begeleiding van HOCO-onderhandelingen, verdere ontwikkeling van het modelcontract en juridische service, regulier overleg met fondsen etc. dit in samenwerking met Fleur Botman, juridisch adviseur DDG.

Leden: Paul Cohen, Walther Grotenhuis en Karin Junger

* *Werkgroep auteursbelangen*: Deze werkgroep biedt een platform van overleg tussen regisseurs, schrijvers en producenten en beoogt gezamenlijke standpunten te formuleren m.b.t. auteursrechten en honoraria. Leden: Peter Delpout en Jan Erik Oegema (deze werkgroep is onderdeel van de Federatie Filmbelangen)

* *Werkgroep Services*: uitbreiding van ledenservices zoals bioscooppas, pensioenen, registratiebank, digitalisering van films, afspraken met juristen etc.

Leden: Jurriën Rood, Erik Fransman

* *Werkgroep Voorbereiding en Begeleiding onderzoek "Zijn we in beeld"*: Casper Verbrugge, Joost Dekkers en Jan Erik Oegema

* *Redactie van de GAZET*: in 2003 gevoerd door Hans Hylkema, Patrick Minks en Jan Erik Oegema

* *Redactie van de documentaire Bingeravonden*: Carrie de Swaan en René Roelofs

* *Redactie van de Fictie Bingeravonden*: Pieter Verhoeff, Hans Hylkema

Vertegenwoordigingen

De DDG blijft vertegenwoordigd in een aantal andere organisaties, zowel nationaal als internationaal.

FEDERATIE FILMBELANGEN

De Federatieraad: het besluitvormend orgaan van de Federatie Filmbelangen. De raad vergadert eens per 6 weken. Leden: Casper Verbrugge, Patrick Minks en Jan Erik Oegema

De werkgroep auteursbelangen: (zie boven)

FERA

De Fera is de Europese koepelorganisatie van regisseursverenigingen en vertegenwoordigt meer dan 11.000 Europese regisseurs, die aangesloten zijn bij 31 verenigingen in 27 landen. FERA is een erkende niet-gouvernementele organisatie die nauwe banden onderhoudt met o.a. de Europese commissie, het Europese parlement, de Europese Raad en Unesco. Inspanningen van de FERA zijn gericht op het creëren van de ruimte voor een Europese audio-visuele industrie als afspiegeling van een Europese culturele diversiteit. Op de vergadering in Gdynia (Polen) werd Liv Ulmann gekozen als de nieuwe voorzitter van FERA. Namens de DDG was Jan Erik Oegema afgevaardigd. (zie verder p.12)

RAAD VAN ADVIES VAN HET NEDERLANDS FILMFESTIVAL

Deze adviesraad komt tweemaal per jaar bijeen (in 2003 op 4 juni en 1 december) ter bespreking van de opzet en de evaluatie van het festival. Namens de DDG bezocht Krijn ter Braak deze raad.

OSCARSELECTIECOMMISSIE

De leden van deze commissie, die georganiseerd wordt door Holland Film, worden geacht iedere Nederlandse speelfilm die in het betreffende jaar wordt uitgebracht te zien. Namens de DDG zaten in deze commissie: Jindra Markus en Karin Junger.

Bureaucoördinator

Tot 1 oktober 2003 was Jan Erik Oegema in dienst van de DDG voor 32 uur en na zijn vertrek zijn de werkzaamheden per 1 november 2003 ten dele overgenomen door Janette Kolkema voor 24 uur per week.

Servicebureau NBF

Met dit bureau werd opnieuw een contract afgesloten voor de afname van de volgende diensten:

verzorging van de contributie-administratie

deelname in het pakket collectieve verzekeringen

computer- en telecom-faciliteiten (tot 1 september 2003)

gebruik van frankeer- en kopieermachine (tot 1 september 2003)

Wederom werd geen gebruik gemaakt van vermelding van de DDG-leden in de NBF gids, omdat deelname te veel zou drukken op de financiële begroting.

Huisvesting

De DDG huurde tot 1 september een zelfstandige kantoorruimte op de Prof. Tulpstraat 4. Op dit adres huisden ook de Federatie Filmbelangen en de NBF. Behalve de praktische kant (de DDG huurde van het NBF-servicebureau een aantal kantoorfaciliteiten), had dit ook voordelen voor de directe communicatie met name w.b. de Federatie. Vanwege de renovatie van het pand, moesten alle verenigingen uiterlijk eind augustus 2003 verhuizen. Omdat niet meteen woonruimte gevonden kon worden waar wederom alle verenigingen in terecht konden, betrok de DDG zelfstandig het huidige kantoor op de Van der Hoopstraat 84hs. Zoals het er nu naar uitziet zal de DDG na de zomer van 2004 weer samen met andere filmorganisaties (NBF, NVS en Federatie) één pand gaan betrekken, nl. Rokin 91.

2. Leden

De DDG maakt zich sterk voor de belangen van regisseurs. Het is daarom heel belangrijk dat de DDG vertegenwoordigend kan optreden voor een belangrijk deel van de betrokken regisseurs.

Eind 2002 waren er 12 leden die hun DDG lidmaatschap voor het jaar 2003 opzegden en in 2003 meldden zich 20 nieuwe leden aan, resulterend in een lidmaatschapsaantal van 225 leden aan het einde van het jaar 2003 (vgl. 2001: 203 en 2002: 217). Dus na een redelijke stijging in 2002 nog steeds een lichte stijging in 2003. Als reden voor opzegging werd voornamelijk genoemd het zich richten op andere activiteiten dan regie en de economische recessie, waardoor men zich genoodzaakt ziet of een keuze te maken tussen diverse lidmaatschappen of zelfs alle lidmaatschappen op een vakorganisatie op te zeggen.

Opgezegd per 1-1-2003 hebben:

Felix de Rooy	Ramon Gieling
Ingeborg Jansen	Niek Koppen
Marc v/d Bijl	Charles Leeuwenkamp
Leo v.d. Goot	Harry Kümel
Froukje Tan	Jenne Sipman
Ron van Es	Sander Teymant

Nieuwe leden gedurende 2003 zijn:

Ellen Blom	Guido Pieters
Herbert Curiël	Dick Rijnke
Janica Draisma	Agna Rudolf
Ulrike Helmer	Vincent Schuurman
Ruud van Hemert	Hans Simons
Michiel van Jaarsveld	Hidde Simons
Frederieke Jochems	Jos Stelling
Chai Locher	Remy Vlek
Jan Willem Looze	Hans Walther
Shaul Kesslasi	Allard Westenbrink

De contributie van het DDG-lidmaatschap in 2003 bedroeg 215 euro. Het bestuur wil voorstellen dit in 2004 te verhogen met de inflatiecorrectie van 2003 (zijnde 3,2%). Tevens heeft het bestuur voor ogen het komende kalenderjaar te komen tot een speciaal tarief voor studenten van AV opleidingen. De idee is deze afgestudeerde regisseurs gedurende 2 jaar 50% van de reguliere contributie te vragen. Dit mede omdat uit het DDG-onderzoek 'Zijn we in beeld?' blijkt dat het gemiddelde DDG-lid ouder dan veertig jaar is, dus enige verjonging lijkt wenselijk. Ook dit zal aan de ALV worden voorgelegd.

Nieuwe leden ontvingen een pakket met informatie over de structuur van de DDG, een ledenlijst, informatie over (inloggen op) de website, over de verzekeringsfaciliteiten, het jaarverslag 2002, de Gazet en de folder over de Federatie Filmbelangen.

3. Beleid

HOCO-onderhandelingen

De onderhandelingen met het HOCO (Honorarium College van de Publieke Omroep) over een werkbare afspraak over dagtarieven voor freelance documentaire regisseurs hebben geleid tot een voorstel dat hopelijk nog dit voorjaar aan de ledenvergadering en aan het NOS bestuur ter goedkeuring kan worden voorgelegd.

Dit voorstel gaat uit van een basis-dagbedrag (in 2003: € 320,- maar het wordt geïndexeerd), dat minder wordt naarmate de inbreng van de regisseur beperkter is (wat betreft idee, research en uitwerking plan) en hoger wordt wanneer de regisseur meer ervaren is en het een artistieke, z.g. 'Bardoel'-film betreft, waar Filmfonds en Stimuleringsfonds in participeren. Voor dit dagbedrag, dat uiteindelijk kan schommelen tussen ± € 230,- (voor de onervaren regisseur met heel weinig eigen inbreng) en ± € 450,- (voor de zeer ervaren regisseur met een geheel eigen plan) verkrijgt de omroep, in de hoedanigheid van producent, de rechten over het werk. De regisseur krijgt dan een winstdeel bij exploitatie-inkomsten.

Over de precieze rechten-paragraaf in de overeenkomst is op het moment van dit schrijven nog geen uitsluitel. De DDG staat een pragmatische houding voor, waarbij de garantie op goede dagtarieven de voorkeur verdient boven gecompliceerde regelingen wat betreft rechten. De beoogde overeenkomst geldt tussen regisseurs en slechts de omroep, maar de praktijk heeft geleerd dat aldus vastgestelde honoraria een precedentwerking kunnen hebben naar externe producenten (die in de meeste gevallen partij zijn).

De onderhandelingen hebben zich dit jaar met horten en stoten voortgezet. De sfeer was positief en het onderlinge begrip tussen de partijen was groter dan in het begin. Een onverwachte vertraging ontstond doordat het Stimuleringsfonds en het Filmfonds niet wilden dat eventueel door hun verstrekte subsidie een factor zou zijn in de hoogte van het dagbedrag. Hiervoor lijkt een oplossing gevonden door gedeeltelijk terug te grijpen naar de Bardoelregels.

Een nieuwe vertraging is recent ontstaan doordat de NOS, nadat hier in een eerder stadium een akkoord over was bereikt, vasthoudt aan het verkrijgen van een aantal rechten, dat regisseurs al hebben overgedragen aan VEVAM.

Na overleg met VEVAM zal op korte termijn naar een oplossing voor deze mogelijke patstelling worden gezocht.

Hiermee kunnen de onderhandelingen met betrekking tot de honoraria bij documentaires worden afgerond en kunnen we binnenkort die voor de sectie (televisie)drama gaan opstarten.

Commissie Auteursrecht Federatie Filmbelangen

In 2003 namen namens de DDG Jan Erik Oegema en Peter Delpout deel aan de besprekingen van de Commissie Auteursrecht van de Federatie Filmbelangen. Aan dit overleg werd deelgenomen door vertegenwoordigers van regisseurs, scenarioschrijvers en producenten. De commissie stond onder voorzitterschap van Kees Holierhoek. Secretaris was Fleur Botman. De beraadslagingen waren een vervolg op een eerste rapport van de commissie uit 2003. Hierin werd aangedrongen op een inventarisatie van de knelpunten in de contractvoorwaarden tussen de diverse partijen die zijn betrokken bij het tot stand komen van audiovisuele producties. De deelnemers waren het opmerkelijk snel eens over wat er in contracten tussen de makende partijen (scenarioschrijvers en regisseurs) en de exploiterende partijen (producenten) geregeld zou moeten worden. Over het auteursrecht bestaat tussen de partijen geen principiële meningsverschil. Problemen liggen eerder bij externe financiers, zoals de omroepen, die een aantal principiële rechten van makers en producenten niet erkennen (zoals bijvoorbeeld het herhalingsrecht). Concrete afspraken over de billijkheid van

de vergoedingen voor de werkzaamheden en diverse rechtsoverdrachten achtte de commissie een zaak van directe onderhandelingen tussen de diverse verenigingen. De vertegenwoordiger van de NVS gaf aan dat het moeilijk zal worden hun leden tot harde afspraken hierover te bewegen. Afspraken over wat er in de contracten geregeld moet worden zijn wel te maken. Het eindrapport van de commissie werd medio mei voorgelegd aan het bestuur van de Federatie, die er begin 2004 een vervolg aan heeft gegeven.

Onderzoek “Zijn we in beeld”

In 2003 heeft eindelijk het DDG-onderzoek “Zijn we in beeld” plaats gevonden, uitgevoerd door de IVA Tiburg, o.l.v. Teunis IJdens. Het onderzoek geeft een beeld van de beroepspraktijk, de sociaal-economische positie en de beroepsopvattingen van film- en televisieregisseurs in Nederland. De informatie komt vooral uit een schriftelijke enquête die is gehouden in de zomer van 2003 onder alle personen die als film- of televisieregisseur te boek staan bij de Vevam, lid zijn van de DDG of sinds 1997 als regisseur zijn afgestudeerd aan de NFTA en die sinds 1998 als regisseur hebben meegewerkt aan ten minste één audiovisuele productie (ruim 900 personen). De respons onder de leden van de DDG was 40% (vgl. respons onder niet DDG-leden, 20%). Het onderzoek is enerzijds uitgevoerd om inzicht te krijgen in de sector, en anderzijds om de DDG de mogelijkheid te geven haar mening met feiten te onderbouwen om zo haar onderhandelingspositie te versterken. Het spreekt voor zich dat het bestuur zich over de uitkomsten van het onderzoeksrapport zal gaan buigen om te kijken hoe en of het huidige beleid van de DDG moet worden voortgezet en wat eventueel de nieuwe speerpunten van de DDG zouden moeten worden voor de komende 5 jaar.

Uit het onderzoek komt o.a. het volgende naar voren:

Het blijkt dat naar schatting een derde van de beroepsgroep tot de non-fictieregisseurs is te rekenen is (werken overwegend in opdracht), een kwart tot de fictieregisseurs, een kwart tot de onafhankelijke filmmakers (meestal zelf initiatiefnemers van de films die ze maken en werken niet in opdracht) en een zesde tot de commerciëlen. De DDG telt betrekkelijk veel regisseurs die vaak zelf het initiatief nemen om een film te maken. Zo zijn de DDG-leden voor bijna 40% tot de onafhankelijke filmmakers te rekenen en telt tamelijk veel vrouwen. De situatie van onafhankelijke filmmakers die lid zijn van de DDG blijkt net iets gunstiger dan die van soortgenoten buiten de DDG.

Slechts veertien procent van de regisseurs is uitsluitend als regisseur werkzaam. Ruim de helft (54 %) heeft ook andere activiteiten op filmgebied, dertien procent heeft activiteiten die niet op filmgebied liggen en bijna een vijfde (18%) heeft andere activiteiten op filmgebied en daarbuiten.

De gemiddelde leeftijd van regisseurs ligt op ongeveer 44 jaar en ruim een derde heeft een opleiding genoten aan de NFTA. Verreweg de meeste ondervraagde regisseurs oefenen hun beroep uit als zelfstandige zonder personeel: tweederde. Ongeveer 14 procent werkt op basis van tijdelijke arbeidscontracten en tien procent heeft een eigen bedrijf met personeel. De rest werkt in vaste dienst bij een omroep of filmbedrijf.

Het doorlichten van de beroepspraktijk leverde op dat ruim 60 procent van de regisseurs niet tevreden is over de continuïteit van zijn beroepspraktijk. Zelfstandige en in tijdelijk dienstverband werkende regisseurs zijn aangewezen op telkens nieuwe projecten en contracten om continuïteit te verkrijgen. 35% zegt tamelijk of heel moeilijk nieuw werk te krijgen, 37% soms gemakkelijk en soms moeilijk en slechts 25% vindt tamelijk of heel gemakkelijk nieuw werk. De meeste regisseurs kunnen wel aangeven op hoeveel weken werk

ze in het komende half jaar rekenen maar weten nog niet of ze daarna werk zullen hebben en hoeveel.

Het honorarium wordt meestal berekend op grond van het aantal dagen regiewerk of als vaste aanneemsom. Fictieregisseurs werken vaker op laatstgenoemde basis, terwijl het honorarium van de anderen meer berekend wordt op aantal draaidagen. Het honorarium dat zelfstandige en in tijdelijke dienst werkzame regisseurs per dag ontvangen ligt gemiddeld rond de 370 euro. Het dagtarief van de non-fictie regisseurs ligt ongeveer rond het gemiddelde van 350 euro, dat van de fictieregisseurs op 410 euro en vooral van de commerciëlen ligt het een stuk hoger nl. 490 euro. Het dagtarief van onafhankelijke filmmakers is daarentegen duidelijk lager dan gemiddeld, ongeveer 270 euro. Ook blijkt dat ruim de helft van de regisseurs zich niet strikt aan de van te voren gestelde dagtarieven houdt of aan de tijd die men nodig denkt te hebben. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het werkelijke dagtarief dat regisseurs krijgen ruim 25% beneden het tarief ligt dat ze gezien hun deskundigheid en staat van dienst redelijk achten. Dit schijnt onder de fictieregisseurs en onafhankelijke filmmakers het sterkst te zijn.

Inkomsten van zelfstandige en in tijdelijke dienst werkzame regisseurs uit regiewerk bedroegen in 2002 gemiddeld 30.000 euro. Echter de verdeling van deze inkomsten is behoorlijk scheef: bijna de helft verdient minder dan 20.000 euro met zijn werk als regisseur, ruim 25% verdient er meer dan 40.000 euro mee. Zo verdienen de commerciëlen veel meer (58.000 euro) met regiewerk dan de fictieregisseurs (bijna 31.000 euro) en de non-fictieregisseurs (bijna 28.000 euro). De onafhankelijke filmmakers verdienen echter het minst (11.000 euro), omdat ze (vergeleken met andere regisseurs) weinig films maken waar ze wel veel tijd aan besteden, maar geen hoog daghonorarium voor krijgen. Vermoedelijk steken zij veel onbetaalde tijd in hun werk.

Zo blijkt uit het onderzoek ook dat vrouwelijke regisseurs veel minder verdienen met hun regiewerk dan mannen. Voor een deel komt dit omdat een groot aandeel van vrouwen onder de onafhankelijke filmmakers valt, maar ook dan verdienen ze minder. Dit berust voor een groot deel op het feit dat ze minder producties maken en ze besteden ook minder dagen aan regiewerk dan hun mannelijke collega's.

Uit het onderzoek blijkt verder dat ongeveer 30% in 2002 amper of niet kon rondkomen van zijn werk als regisseur. De meeste regisseurs die in loondienst zijn krijgen WW als ze (tijdelijk) zonder werk als regisseur komen te zitten en ze zijn meestal ook wettelijk verzekerd tegen ziekte en langdurige arbeidsongeschiktheid. Zelfstandigen met en zonder personeel moeten zich particulier verzekeren tegen deze risico's. De WAZ (Wet Arbeidsongeschiktheid Zelfstandigen) biedt alleen soelaas bij langdurige arbeidsongeschiktheid. Niet meer dan 30% van de zelfstandige regisseurs heeft een particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering. Verreweg de meeste zelfstandige regisseurs moeten dus hun reserves aanspreken als ze arbeidsongeschikt raken en (nog) geen aanspraak kunnen maken op de WAZ. Zelfstandigen zonder personeel zijn dan ook aangewezen op ander betaald werk als ze tijdelijk geen regiewerkzaamheden kunnen verrichten. In dat geval hebben ze meestal inkomen uit werk dat niet op het gebied van film ligt. (i.t.t regisseurs die wel van hun werk kunnen rondkomen, als zij nevenactiviteiten hebben liggen die veelal op filmgebied: scenarioschrijven, produceren of doceren.)

Ongeveer 70% van de regisseurs heeft het gevoel dat z'n oudedagsvoorziening niet goed geregeld is of weet dat niet zeker.

De onderzoeksresultaten zijn gepresenteerd op de viering van het 5-jarig bestaan van de DDG op 12 december (zie activiteiten). Een uitgebreide samenvatting van het onderzoek of het onderzoeksrapport zelf, zijn op aanvraag beschikbaar.

Op basis van de uitkomsten van het onderzoeksrapport “Zijn we in beeld” is een commissie samengesteld, bestaande uit: Rudolf van den Berg, Casper Verbrugge, Joost Dekkers (Federatie Filmbelangen) en Janette Kolkema met als opdracht, te onderzoeken hoe en of het huidige beleid van de DDG moet worden voortgezet en wat eventueel de nieuwe speerpunten van de DDG zouden moeten worden voor de komende 5 jaar.

De Fondsen

In het afgelopen jaar zijn de banden met de fondsen behoorlijk verstevigd. Met alle fondsen werd actief contact gezocht, altijd naar aanleiding van een concrete klacht of wens. Met alle fondsen zijn ook gesprekken gevoerd op directie- en stafniveau. Een verheugende ontwikkeling is ook dat fondsen steeds vaker uit eigen initiatief contact met de DDG zoeken. Het betekent in het algemeen dat de DDG steeds meer als een serieuze gesprekspartner wordt gezien.

Filmfonds

Met het Filmfonds zijn in 2003 een aantal gesprekken gevoerd. Zo is het bestuur o.a. gehoord en geïnformeerd over het beleidsplan van het Filmfonds voor de kunstenplanperiode 2005-2008. De DDG vindt het beleidsplan, op papier althans, een beleid dat een grote variëteit garandeert in categorieën en genre films. Met de digitale cinema als interessante noviteit. De mogelijkheid om in ieder geval iets zonder omroepbijdrage te kunnen maken is een waardevolle aanvulling.

Ook de Federatie Filmbelangen is een gesprekspartner van het Filmfonds. Het is daarom van groot belang dat we ook via de Federatie informatie verzamelen en dat wij de Federatie informeren over onze standpunten. Zolang het over algemeen filmbeleid gaat en niet om specifieke regisseursbelangen heeft een standpuntbepaling binnen de Federatie dat naar het Filmfonds wordt gecommuniceerd de voorkeur.

Daarnaast waren er een aantal specifieke regisseurszaken die onze aandacht vroegen:

Recettebonus

De DDG heeft er naar gestreefd om de regisseurs te laten delen in het systeem van recettebonussen dat het Filmfonds presenteerde tijdens het Film Festival Rotterdam 2003. Dit vond de DDG buitengewoon belangrijk, omdat de inbreng van regisseurs in onze ogen cruciaal is voor het succes van een film. Erkenning van dit feit door het Filmfonds zou een fundamentele omslag betekenen in de denkwijze van het fonds. Het Filmfonds doet immers alleen zaken met producenten. Ook de schrijvers wensten te delen in de recettebonus en op basis van de in Rotterdam ingediende plannen is er dan ook in samenwerking met het Netwerk Scenarioschrijvers een bezwaar en een alternatief voorstel geschreven. Dankzij de gezamenlijke inspanning zijn bij de definitieve vaststelling van de recettebonus, de regisseurs en de schrijvers dan ook niet vergeten. Alle regisseurs en schrijvers delen mee in een verhouding 80% (producenten), 10% (regisseurs) en 10% (schrijvers).

Pensioen

Mede op aangeven van de DDG doet de Federatie nog steeds verwoede pogingen om filmfondsgelden onder de pensioenregeling voor kunstenaars te laten vallen. Dit betekent dat over het toegekende geld voor de beloning van o.a. regisseurs 10% extra geld vrij komt dat op zijn of haar naam gestort zal worden in een pensioenfonds. (zie verder Federatie p. 11)

De DDG zal het komend jaar het verloop van de onderhandelingen nauwgezet volgen.

Stimuleringsfonds

Ter voorbereiding van een expertmeeting over televisiedrama in januari 2003 (tijdens het Film Festival Rotterdam) voerde de DDG een gesprek met het Stifo. Het Stifo levert een hard gevecht met de omroepen over kwaliteitstelevisie. De expertmeeting signaleerde de trend dat het dramabeleid het slachtoffer is van de bezuinigingen bij de omroepen. Alles moet steeds goedkoper. Zo nemen de omroepen meer en meer hun toevlucht tot DV als drager omdat men zo sneller en goedkoper denkt te kunnen werken. Wat ongetwijfeld ten koste gaat van de kwaliteit. Ook tijdens het Nederlands Film Festival is een bijeenkomst georganiseerd door het Stifo waar omroep en makers samen aanwezig waren. Dat het Stifo hierin het voortouw heeft genomen is een goede ontwikkeling.

Uiteraard zal een eventueel onderhandelingsresultaat van de DDG met de Publieke Omroep doorgestuurd worden naar het Stifo. Het blijft een streven om het Stifo een controlerende rol te laten vervullen daar waar het gaat om de vaststelling van honoraria.

Federatie Filmbelangen

In principe is de Federatie niet meer dan een optelsom van alle aangesloten verenigingen en dienen alle verenigingen inzicht te hebben in wat de Federatie doet, en dat te accorderen. De Federatie biedt een platform voor de aangesloten verenigingen om onderling te overleggen over allerlei kwesties, en daarnaast kan de Federatie een rol vervullen als gezicht van de filmwereld naar buiten toe, met name de politiek.

In April 2003 nam Bouke Beumer afscheid als voorzitter van de Federatie en in september werd hij opgevolgd door Jaap Nieuwenhuis. Nieuwenhuis wil de nog jonge Federatie verder professionaliseren. Heeft de Federatie Filmbelangen zich in de eerste jaren van haar bestaan vooral gericht op continuïteit in het filmbeleid van de overheid en aandacht gevraagd voor het behoud van kwalitatieve producties bij de Publieke Omroep. In de komende periode zal een belangrijk accent worden gelegd op versterking van de aangesloten beroeps- en belangenverenigingen van onder meer acteurs, regisseurs, scenarioschrijvers en producenten en zal Nieuwenhuis zich onder meer inzetten voor de gezamenlijke huisvesting van de filmorganisaties. In december 2003 nam Judith Merkies afscheid als directeur van de Federatie. Haar plek is vooralsnog vacant.

De Federatie heeft zich het afgelopen jaar uiteraard zeer intensief bemoeid met het Filmstimuleringsbeleid. Dat was nodig omdat deze het onderspit dreigde te delven. Verder had de Federatie zitting in de begeleidingscommissie van het branche-onderzoek film dat de Raad voor de Kunst had geïnitieerd, ter voorbereiding van de sectoranalyse film ten behoeve van het Vooradvies 2005-2008. Zo was de Federatie ook aanwezig was bij een expert meeting, waarin de commissie op informele wijze haar voorlopige conclusies met betrekking tot het filmbeleid besprak.

Daarnaast was de Federatie betrokken bij o.a. de ontwikkeling van het drama-beleid van de Publieke Omroep, de ontwikkeling van een arbeidstijdenbeleid binnen de sector en de totstandkoming van een pensioenregeling, voor diegenen die profiteren van subsidies via het Filmfonds. Zo bleek het Ministerie van OC&W bijna 3 miljoen euro beschikbaar te hebben gesteld voor pensioenen van zelfstandig werkende kunstenaars, gerelateerd aan de hoogte van de subsidies die door de Cultuurfondsen aan de betreffende zelfstandig werkende kunstenaars worden verstrekt. Echter om onduidelijke redenen is de filmsector en het bijbehorende Cultuurfonds (het Nederlands Fonds voor de Film) niet betrokken bij de opzet van het Pensioenfonds. Dus wordt er voor een filmmaker geen pensioenpremie betaald uit OC & W

gelden, terwijl dit voor collega kunstenaars wel gebeurd. De Federatie Filmbelangen is al sinds 2002 bezig deze ontstane ongelijkheid weg te nemen. Wel heeft het ministerie inmiddels te kennen gegeven kennis te willen nemen van rekenmodellen die de Federatie heeft opgesteld aangaande de toetreding van de filmsector tot het genoemde fonds.

FERA

De DDG heeft op de plenaire vergadering van de FERA, de Europese Federatie van nationale regisseursverenigingen, in Gdyna (Polen, 19 tot 21 september) een resolutie ingediend tegen de afschaffing van de filmstimuleringsmaatregelen. Deze resolutie is aangenomen en er is een verklaring gestuurd door de FERA aan de Nederlandse bewindslieden en woordvoerders cultuur van de Tweede Kamer en tevens naar de leden van de Europese commissie en het Europees parlement, waarin zij protest aantekent tegen deze voorgenomen afschaffing. In haar verklaring sprak de FERA haar ernstige bezorgdheid uit over de desastreuze gevolgen die de afschaffing van de stimuleringsmaatregelen voor de Nederlandse film industrie zal hebben. In geen enkel Europees land kan een nationale filmindustrie overeind blijven zonder de steun van de overheid. Dat maakt de argumentatie van de overheid om de stimuleringsmaatregel af te schaffen, omdat de hoofddoelstelling (het creëren van een economisch levensvatbare industrie) niet gehaald is, tot een farce. De FERA dringt er bij de bewindslieden van financiën, economische zaken en cultuur en bij de leden van het Nederlandse parlement op aan al het mogelijke te doen om het succes van de Nederlandse filmindustrie van de afgelopen jaren ook in de komende jaren mogelijk te maken. De afschaffing van de stimuleringsmaatregel is vervolgens voor één jaar uitgesteld.

Registratiebank

De DDG is met de VEVAM in gesprek over het opzetten van een registratiebank, een database waar regisseurs hun idee/script/scenario kunnen deponeren en laten registreren. Hoewel registratie geen enkele rechtsbescherming biedt, biedt het wel een bewijs aan de regisseur/auteur dat het betreffende werk op een bepaald moment is gedeponerd, iets wat van belang is op het moment dat het tot een civiele procedure komt. Op dit moment kan dit alleen bij de belastingdienst.

Het is ook heel wel denkbaar dat producenten (en of de omroep) deze database zouden kunnen consulteren op hun zoektocht naar nieuwe projecten. Over de nadere invulling en de mogelijkheden die deze database moet bieden wordt nog verder nagedacht. Uitgangspunt is dat het registreren niet al te veel werk met zich mee moet brengen. Daarom is gekeken of registratie on-line via een internetsite tot de mogelijkheden behoort. Inmiddels is gebleken dat dit inderdaad een goede optie is.

Wat betreft het onderhoud en de administratie zouden de kosten betaald moeten worden door de gebruikers ervan, waarbij mogelijk de DDG de service aan haar leden met korting dan wel gratis zou kunnen aanbieden. Wellicht een terrein waar intensieve samenwerking met het Netwerk Scenarioschrijvers tot de mogelijkheden behoort.

Netwerk Scenarioschrijvers

Wederom werd de intensieve samenwerking met het Netwerk ook dit jaar voortgezet. Er is regelmatig overleg tussen de bureau-coördinatoren en de besturen. Een en ander heeft geresulteerd in de organisatie van een gemeenschappelijke Bingeravond, en uitnodigingen over en weer voor diverse activiteiten. Ook in 2004 zal de samenwerking met het Netwerk verder worden voortgezet.

4. Individuele Belangenbehartiging/Ledenservice

Advisering

Het DDG-kantoor is in principe 4 dagen per week bereikbaar voor het verkrijgen van adviezen. Zo beschikt de DDG over een modelcontract voor haar leden, wat op basis van de praktijk ooit zou moeten leiden tot een standaardcontract. Ook heeft de DDG nog twee hulpmiddelen voor haar leden: een prijsafspraken met een drietal juristen en er zijn in het kader van de onderhandelingen met de Publieke Omroep concrete bedragen op papier gezet, als mede wensen ten aanzien van auteursrechten.

Vrijwel iedere dag belt er wel een DDG-lid op met een vraag, meestal over honoraria en regisseurscontracten. Alle vragen worden uiteraard vertrouwelijk behandeld. In een aantal gevallen was er reden om verdere actie te ondernemen.

Daar veel vragen van DDG-leden op het juridische vlak liggen, heeft het bestuur van de DDG de idee opgevat haar ledenservice uit te moeten breiden op dit terrein. Het bestuur overweegt om voor het jaar 2004 het “juridisch spreekuur” op het kantoor van de DDG in te stellen. In dit model is het heel wel denkbaar dat elk DDG-lid een x-aantal uren per jaar met een door de DDG in dienst genomen jurist zijn contracten kan bespreken of een ev. ander probleem betreffende de uitoefening van zijn vak. Het bestuur wil dit na de zomer van 2004 voor een proefperiode van drie maanden in voeren.

Verzekeringen

Alle nieuwe leden ontvangen een overzicht van het verzekeringspakket. Op basis van een enquête is vastgesteld dat er substantieel gebruik wordt gemaakt van de verzekeringsfaciliteit. Het NBF-servicebureau zal worden verzocht het pakket uit te breiden met een pensioenverzekering.

Bioscooppas

De Federatie Filmbelangen heeft getracht om voor alle bij haar aangesloten leden van de diverse verenigingen een bioscooppas te organiseren. Helaas heeft dit geen positief resultaat opgeleverd. Opnieuw zal worden onderzocht of toch niet op een kleinere schaal kortingsregelingen af te spreken zijn.

Andere kortingsregelingen

Ten aanzien van digitalisering van filmmateriaal, onderzoek in archieven van Beeld en Geluid, en een aantal mogelijke andere zaken is onderzocht of er collectieve afspraken kunnen worden gemaakt. Dit alles heeft enige vertraging opgelopen door het grote onderzoek “Zijn we in beeld”, het vertrek van de vaste bureaumedewerker en het jubileum, maar de DDG verwacht hier in 2004 duidelijkheid over te kunnen geven.

5. Activiteiten, communicatie en informatie

Bingeravonden

De Bingeravonden zijn het hart van de activiteiten die de DDG organiseert. De formule is onveranderd: open en collegiale gesprekken over meestal nieuw werk van leden, meestal aan de hand van een telkens wisselend algemeen thema. Soms in samenwerking met het Netwerk Scenarioschrijvers.

Het afgelopen jaar werden er 9 Bingeravonden georganiseerd, waarvan drie over documentaire. De redactie van de avonden was voor wat betreft fictie in handen van Pieter Verhoeff en Hans Hylkema, de documentaire-avonden werden georganiseerd door René Roelofs en Carrie de Swaan. Een fictie-avond werd georganiseerd in samenwerking met het Netwerk Scenarioschrijvers, te weten een vertoning van Kees de Jongen in Het Ketelhuis. In het komende jaar zullen er afwisselend fictie- en documentaire avonden gehouden worden.

Een overzicht van de Bingeravonden in 2003:

Datum	Film	Gast	Onderwerp
13/1	Van God Los	Pieter Kuijpers, Reinier Seelen en Rachel van Bommel	Distributie: hoe wordt een film in de markt gezet
10/2	Sloophamer	Jeanine Hagen	Beleid Cobo m.b.t. Telefilm
24/3	4 korte films: Uitzicht Sporen in het Wad Gebarengedicht Resort	Jan Ketelaars/Paul van den Wildenberg Carrie de Swaan Leendert Pot/Anja Hiddinga Anna Abrahams/Jan Frederik de Groot	Mogelijkheden tot financiering en distributie van korte documentaires en experimentel films
12/5	Go West Young Man	Mart Dominicus/ Peter Delpout	Gesprek met de makers
2/6	Werkkopie van deel 1 Glazen Huis	René Roelofs	Gesprek met regisseur, cameraman en editor
8/9	Klem in de Draaideur (2-delige TV-serie)	Peter de Baan Job Gosschalk (casting-director)	Casting
6/10	Polleke	Ineke Houtman	De ontwikkeling van jeugdfilm
27/10	GOUD Vergeten in Siberië	Theo Uittenbogaard	Bizarre geschiedenis van de film, die 10 jaar op de plank heeft gelegen
17/11	Kees de Jongen	André van Duren	Boekverfilming

Studiedag Taal en Verhaal

Tijdens het Nederlands Film Festival in Utrecht (27 september) heeft de DDG, in samenwerking met het Binger Instituut, de studiedag Taal en Verhaal georganiseerd, met het volgende thema:

Het taalgebied van kleinere Europese landen is te gering van omvang om een renderende filmindustrie in stand te houden. Deze stelling kan menig filmmaker ertoe verleiden de Engelse taal als voertaal te gebruiken of extra takes in het Engels te gaan draaien. De afzetmogelijkheden op de lokkende wereldmarkt zijn een stuk groter. Echter: de authentieke landstaal blijkt vaak juist voor anderstalige landen een toegevoegde waarde te hebben en sterk verbonden te zijn met de identiteit van een film. Hoe specifiekere thema en taal landgebonden zijn, hoe aantrekkelijker de films juist voor de buiten-landen zouden zijn. De neiging is groot om deze stelling te omarmen omdat het realiseren met “eigen” acteurs in de “eigen” taal in veel gevallen een stuk soepeler verloopt. Toch blijven er ook Engelstalige Europese films gemaakt worden, waarbij je zou kunnen zeggen dat de kracht van het verhaal de taal overstijgt.

Het programma begon met de vertoning, voor een publiek van ongeveer 50 man, van de eerste twee episodes van de drie uur durende film *Sunshine* van de Hongaarse regisseur/schrijver Istvan Szabo; een familie-epos over drie generaties van een Hongaarse familie in de loop van de 20^e eeuw waarin het thema van persoonlijke (Hongaarse, joodse) identiteit centraal staat. Juist dit zeer lokale Hongaarse verhaal werd gerealiseerd in het Engels.

Na de lunch volgde tijdens het middagprogramma in de festivaltent op het Neude, bijgewoond door circa 65 genodigden, een uitgebreide bespreking van het thema van de dag. Allereerst hield Gabriella Prekop - associate producer van *Sunshine* en al lang naaste medewerker van Istvan Szabo – een inleiding waarin ze uitgebreid inging op de productionele voorgeschiedenis van de film, die oorspronkelijk bedacht was als een Hongaarse televisieserie. Ze schetste de redenen die ertoe geleid hadden om er toch een grote, Engelstalige productie van te maken. Daarna werd het thema toegespitst op de Nederlandse situatie. Onder leiding van Peter Delpout volgden een aantal gesprekken met duo's Nederlandse genodigden, die hun ervaringen met het draaien in andere talen toelichtten. Aan het woord kwamen: Rudolf van den Berg, Johanna ter Steege, André van Duren, Claudia Landsberger, René Appel (hoogleraar Nederlands als 2e taal en thriller auteur), Karim Traïdia en sales agent Ronald de Neef Misschien het meest opvallende aan de dag was de grote eenstemmigheid in het negatieve oordeel over filmen in het Engels.

Symposium n.a.v. onderzoek “Zijn we in beeld” en 5-Jarig Jubileum

Tijdens het 5-Jarig Jubileum op 12 december werd het onderzoeksrapport “Zijn we in beeld” gepresenteerd aan een publiek van rond de 75 man. Voorafgaand aan het symposium over dit onderzoek overhandigde Hans Hylkema het eerste exemplaar van het rapport aan Hans Dijkstal, voorzitter van het Filmfonds. Het symposium, bestond uit een Powerpoint presentatie van de belangrijkste conclusies uit het onderzoeksrapport “Zijn we in beeld” en een drietal lezingen, gevolgd door een forum en een zaaldiscussie. Voor het geven van de lezingen waren een drietal specialisten aangetrokken: dr. Ruth Towse (universitair hoofddocent aan de Faculteit der Historische- en Kunst Wetenschappen, Erasmus Universiteit Rotterdam). Zij nam vanuit een sociaal-economische en auteursrechtelijke invalshoek de conclusies van het rapport onder de loep; dr. Dorothee Verdaasdonk (universitair docent aan de Faculteit der Historische- en Kunst Wetenschappen, Erasmus Universiteit Rotterdam) deed dit vanuit een cultureel artistieke invalshoek en Peter Carpentier (vice-voorzitter van de FERA, de federatie van Europese regisseursverenigingen) vergeleek de positie van de

Nederlandse film- en televisieregisseur met die van Europese collega's. (Deze lezingen worden bewerkt tot een drietal artikelen, die zullen worden opgenomen in de mei-2004 editie van het kwartaalschrift 'de Boekman', dat geheel aan de Nederlandse film- en televisieregisseur gewijd zal zijn.)

Na afloop van de lezingen vond er een forum- en zaaldiscussie plaats. Het forum bestond uit: Wim Verstappen (VEVAM/SEKAM), Toine Berbers (Nederlands Fonds voor de Film), Bert Janssens (Human), Valerie Schuit (producent Viewpoint), Michiel de Rooy (producent BosBros) en Teunis IJdens (onderzoeker, IVA Tilburg). De discussie werd geleid door Arend Jan Heerma van Voss.

De middag werd afgesloten met een receptie aangeboden door het Stifo in het Café van Het Ketelhuis. Hier kon men ook tussen 19.00 en 20.30 genieten van een Hollandse winterschotel.

Het avondprogramma startte met de speciaal voor dit jubileum gemaakte 6 min. film in agitpropstijl "Strijd der Volharding", geregisseerd door Paul Cohen en geproduceerd door Erik Fransman. Met o.a. Pieter Verhoeff, Hans Hylkema, Dana Nechustan, Paul Cohen en Matthijs van Heijningen in de hoofdrollen. Vertoning van de film oogstte groot applaus (inmiddels waren alle 140 stoelen bezet.) Vervolgens werd de film Grimm vertoond van Alex van Warmerdam.

Na afloop van het zaalprogramma werd het feest voortgezet tot in de vroege uren met DJ Sonia en de filmmakersband The Jodie Foster Xperience. Ook werd in de bioscoopzaal en op monitoren in het Café "De favoriete minuut" getoond. Elk DDG-lid heeft de mogelijkheid gekregen om zijn/haar favoriete minuut uit eigen werk aan te leveren en hiervan is een compilatie gemaakt (zonder geluid) door De Beeldverwerkers van ca. 80 minuten.

Zo kon de DDG terugkijken op een tegelijkertijd feestelijke en inhoudelijk interessante dag.

Website

In het komend jaar zal de site worden uitgebreid met een afgesloten deel waarop leden o.a. adviestarieven en te downloaden modelcontracten kunnen vinden en informatie over de collectieve verzekeringsmogelijkheden voor DDG-leden..

Aan verzoeken om een Engelstalige opzet van de site kan vooralsnog niet worden voldaan worden, omdat de opzet van een tweetalig systeem vrij gecompliceerd is en vooral veel werk vraagt.

Een website moet ook goed onderhouden worden en is op z'n tijd aan uitbreiding toe, daarom leeft bij het DDG-bestuur het idee om in 2004 voor 1 dag in de week (vanaf de zomer) een Website/Gazet en PR medewerker in dienst te nemen.

DDG-Gazet

De DDG Gazet kreeg een nieuwe vormgeving, ontworpen door Van Gog Ontwerpers. Zij waren tevens als vormgevers verantwoordelijk voor een aangepast DDG-logo en ander DDG-drukwerk. De Gazet verscheen in 2003 elk kwartaal. Aandachtspunten vormden o.a.: film lijkt te zijn verworden tot een competitie met een open inschrijving; de verhouding documentaire maker en omroep-eindredacteur; de zin en onzin van het documentaire scenario en de uitkomsten van het grote DDG-onderzoek "Zijn we in beeld". Interviews zagen het licht o.a. met Annemiek Gerritsma, terugblikkend op 15 jaar Stifo, met pleitbezorger van de art-film Mart Dominicus, met de voorzitter van de filmcommissie van de Raad van Cultuur Suzanne van Voorst over het Vooradvies 2005-2008, en met Arnold Heslenfeld, hoofd speelfilm Filmfonds.